Jaargang 115. Vrijdag, 7 November 1856. No. 134.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

VERKOOP VAN LOSKRANEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, **op nieuw** ten openbaren verkoop aan te bieden:

1) De **HOUTEN LOSKRAAN** staande aan de Zuidzijde der Noorderhaven, nabij de IJzeren Loskraan.

2) De **HOUTEN LOSKRAAN** vroeger gestaan hebbende aan de Westzijde van het Winschoterdiep, nabij den Kostersgang, liggende thans op de Stads Opslagplaats bij den Ebbingeboog.

De Voorwaarden van desen Verkoop liggen van heden af op de SECRATARIJ dezer Gemeente ter lezing.

De op gezegeld papier geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig die Voorwaarden, zullen ter SECRETARIJ moeten zijn ingeleverd vóór of op **Zaturdag den 15den dezer.**

De opening der Biljetten sal plaats vinden op **Maandag den 17den November 1856**, in een der Vertrekken van het Raadhuis, des voormiddags te tien uur; sullende onmiddellijk na die opening elk der Perceelen afzonderlijk worden geveild en provisioneel aan den hoogsten Bieder worden toegewezen.

De aanwijzing in loco zal plaats vinden op WOENSDAG den 12den dezer, des middags te twaalf uur, te beginnen met de Kraan aan de Noorderhaven.

GRONINGEN, 6 November 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOPING VAN BOOMEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, onder hunne nadere goedkeuring en ten overstaan van Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, op den 17den November 1856, des morgens precies te 10 uur, en volgende dagen, te *Ter Apel*, publiek zal presenteren te verkoopen, om te kappen: pl. m. **900** aldaar op Stam staande **zware EIKENBOOMEN**, welke van *Ter Apel* langs het *Stads-Kanaal* te water zullen kunnen worden vervoerd.

GRONINGEN, 27 October 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* doen te weten, dat het **KOHIER** der **ONDERHOUDSPLIGTIGEN** van **alle Rijwegen en Voetpaden en der daartoe behoorende werken** binnen de Gemeente, naar aanleiding van art. 22 van het Reglement op het Toezigt der Wegen in de Provincie *Groningen* van den 10den Augustus 1854, door hen opgemaakt den 3den dezer maand, in het GEMEENTEHUIS voor een ieder ter inzage zal liggen gedurende **ééne maand**, te rekenen van heden.

Bezwaren en aanmerkingen kunnen daarop schriftelijk bij Burgemeester en Wethouders worden ingebragt, uiterlijk binnen **8 dagen** na het einde van den termijn van nederlegging.

GRONINGEN, 6 November 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Hoe nader de dag komt der verkiezing van een president voor de Vereenigde Staten, hoe opgewondener de berigten zijn, waarmede de laatste nieuwsbladen uit dat werelddeel zijn opgevuld. Weldra zullen wij met den uitslag der gedane keuze bekend zijn, daar de jongste berigten uit New-York reeds loopen tot den 18den October en het groote pleit op den 4den Nov. zou worden beslist. In afwachting daarvan, onthouden wij ons van uit te weiden over de meerdere of mindere kans die nu eens ten gunste van den heer *Fremont*, den kandidaat der republikeinsche partij, die de uitbreiding der slavernij bestrijdt, dan eens ten voordeele van *Buchanan*, den kandidaat der democraten en slavenhouders, schijnt over te hellen.

Wij mogen evenwel niet nalaten te wijzen op de hartstogtelijke taal, die in de slavenhoudende staten in den laatsten tijd vóór de verkiezing gevoerd werd. Als voorbeeld moge hier dienen het gesprokene door den senator *Brooks* (wel bekend door zijn' gewelddadigen aanval op zijn' ambtgenoot *Summer*). Op een feest den 3den October in Zuid-Carolina ter zijner eere gegeven, en waar ongeveer 10,000 personen bijeen waren, werd aan dien heer een beker en een rotting met een toepasselijk opschrift overhandigd. In zijn antwoord zeide de held van den dag, dat hij niet geloofde dat de heer *Buchanan* tot president verkozen zoude worden, maar waarschijnlijk de heer *Fremont*. Dan was echter het uur geslagen om de constitutie der Unie te verscheuren, met voeten te treden en eene zuidelijke confederatie van louter slavenhoudende staten te vormen! Wanneer *Fremont* zegevierde, moest het volk zich boven de wet en zijne leiders verheffen, de magt in zijne eigen handen nemen en moesten de mannen van het zuiden zich meester maken van de schatkist en de archieven der regering!! Deze woorden van den heer *Brooks* werden luide toegejuicht.

Veel gematigder laten zich de tegenstanders der slavernij uit. Wij willen ook hiervan een voorbeeld bijbrengen en kiezen daartoe de rede door den heer *Banks*, voorzitter van het huis van volksafgevaardigden, op den 24sten Sept. mede voor eene talrijke vergadering uitgesproken. Wij kiezen deze vooral ook hierom, omdat zij een volledig overzigt geeft van de kwestie die zoo lang aller gemoederen in de Vereenigde Staten bezig hield.

Die slavenkwestie betreft het lot van 2¼ millioen ongelukkigen. Maar deze ongelukkigen maken het grootste deel uit van het vermogen der zuidelijke staten. En hen van deze met vloek beladene erfenis door de pennestreek van een besluit te ontrooven, mag voor onmogelijk worden gehouden, zoolang niet de menschelijkheid der slavenbezitters zelve zich die opoffering getroost. Maar het zuiden heeft, sedert het zich in zijn bezit bedreigd zag, met alle inspanning van kracht, die eigenbelang kan aan de hand geven, een tegenstand tegen het meer humane noorden georganiseerd die, tot het uiterste geprovoceerd, zonder twijfel tot alles in staat soude zijn.

Het dringen der slavenvrienden in het noorden en de tegenstand der slavenhouders in het zuiden heeft daarom voorlang wederzijds concessiën moeten doen in een wapenstilstand, die met volle regt den naam van »compromis" bekwam. Daardoor — in het jaar 1820 — werd aan alle verder voortdringen der slavernij naar het noorden paal en perk gesteld in het besluit van het congres, dat zij van de staten ten noorden van 36 graden voor altijd zou blijven uitgesloten. Bij de opneming van Texas (1847) ontbrandde de strijd op nieuw; wel leden de gedane pogingen schipbreuk om van alle nieuwe staten der Unie de slavernij uit te sluiten, maar kort daarop (1850) zette Californië, 't welk vooraf de slavernij van zijne grenzen had uitgesloten, zijne toelating als bijzondere staat in de Unie door, terwijl daarentegen te gelijker tijd aan de slavenstaten de concessie gedaan werd, dat de gevlugte slaven in de geheele uitgestrektheid der Unie aan hunne meesters moesten worden uitgeleverd. Voor twee jaren behaalde het zuiden zijne laatste zege door de veel besprokene Nebraska-bill, die, bij het vormen van Kansas als staat der Unie, bepaalde dat de beslissing of een staat slaven mogt hebben of niet, niet aan de Unie toekwam, maar eene inwendige aangelegenheid van iederen staat uitmaakte.

Hiermede scheen die gewigtige kwestie van de meer gevaarlijke kampplaats van het noorden tegen het zuiden teruggedrongen te zijn naar de meer parlementaire strijdplaats van iederen staat afzonderlijk, die wel is waar nog bloedig genoeg kon worden, maar toch de Unie als zoodanig niet kon schokken. Ook deed het voorbeeld van Californië en Kansas de hoop koesteren, dat iedere nieuwe staatvorming voortaan een steun zou wezen voor de zaak der emancipatie.

Zooals ligt te begrijpen valt, hing de verwezenlijking van zoo goede vooruitzigten hiervan af, dat de regering der Unie de beslissing der enkele staten tegen alle aanranding van andersdenkenden vrijwaarde. Dat nu is niet gebeurd. In de kwestie van Kansas is, zooals bekend is, de beslissing der meerderheid tegen de slavernij, door de strijdlustige minderheid niet erkend: door de slavenhouders der omliggende staten ondersteund, heeft de minderheid in een bloedigen strijd zich tegen de uitsluiting der slavernij verzet, en het zal een altijddurende smet op het presidentschap van *Pierce* blijven, dat hij dien tegenstand niet alleen niet onderdrukt, maar in tegendeel ondersteund heeft. Hierdoor heeft *Pierce* den strijd in de geheele Unie op nieuw doen ontstaan, en de Kansaskwestie, nu tot eene algemeene regtsvraag gemaakt, is het die de tegenstelling van het programma der democraten en republikeinen karakteriseert, zoodat het hier geldt de vraag of de wetten van het congres eene waarheid zijn, of dat deze ook in de toekomst zullen kunnen worden ontdoken en geschonden, zooals in Kansas is gebeurd. Het eerste alternatief beslist voor *Fremont*, het tweede voor *Buchanan*.

»Niet hierover — zeide de heer *Banks* ten slotte — is de strijd, dat wij in de slavenkwestie met de wetten tegen het zuiden willen optreden, niet hierover dat de wet omtrent de gevlugte slaven zal worden te niet gedaan, en nog minder werpen wij de vraag op, of bij de toekomstige vermeerdering van het gebied der Unie, de slavernij zal worden verboden of niet. Al die vragen gaan ons niets aan; wij verlangen eenvoudig dat, wat in 1820 aan het land den vrede gaf en wat in 1850 dien vrede verzekerde, door de regering der Vereenigde Staten moet worden gestand gedaan; wij verlangen niets meer en niets minder dan dat in den geest van het compromis het zuiden en het noorden op gelijke wijze handelen, in plaats dat, gelijk in Kansas, moord en burgerkrijg het land verwoesten. Daartoe behoeven wij geene verandering van wetgeving, geene nieuwe beraadslagingen in het congres. Slechts de verkiezing van een president verlangen wij, die op eerlijke wijze en met vasten wil het aanzien der regering in het bestreden grondgebied handhaaft en de burgers onderling de slavenkwestie laat beslissen. Dat is alles wat wij wenschen, en wanneer wij ('t welk wij met Gods hulp hopen) bij de keuze van den president overwinnen en *Fremont* gekozen is, dan zal Kansas van zelf vrij zijn."

— Met de jongste brievenmaal zijn berigten uit Mexico ontvangen, die weinig hoop geven, dat dit gemeenebest aan het gevaar eener scheuring, waarmede het sedert lang bedreigd wordt, ontkomen zal. De oproerige beweging van den generaal *Vidaurri* in de noordelijke provinciën wordt algemeen beschouwd, als zullende leiden tot de afscheiding dier landstreek, welke, naar men denkt, eerst een in naam onafhankelijken staat zal uitmaken, maar ten slotte, op de wijze van Texas, in de Noord-Amerikaansche Unie opgenomen zal worden, om het aantal slavenhoudende staten te vermeerderen.

Dezelfde berigten melden dat het Mexicaansche gouvernement, ter vereffening van het geschil met Engeland, een bijzonderen gelastigde naar Londen zou zenden.

— Blijkens de laatste berigten van Havanna, werd daar eene geduchte Spaansche vloot uitgerust met het doel om de eischen van Spanje jegens het Mexicaansche gouvernement te ondersteunen. Ook was de Spaansche regering voornemens een legercorps van Havanna naar St. Domingo te zenden, om te dienen tegen de republikeinsche beweging der Dominikanen om zich van de heerschappij van het Haïtische gouvernement vrij te maken. Vijf duizend geweren waren gereed om aan den Spaanschen consul te St. Domingo te worden verzonden.

— De berigten uit Midden-Amerika luiden gunstiger voor den generaal *Walker*, dan sedert eenigen tijd het geval was, hij moet aan de troepen van Costa-Rica eene belangrijke nederlaag toegebragt hebben.

RUSLAND.

Van meer dan ééne zijde wordt medegedeeld, dat men in Rusland voornemens is om op verschillende strategisch-gewigtige punten van Finland min of meer belangrijke versterkingen aan de zeezijde op te werpen, en dat men in de eerste plaats dit voornemen ter kennis heeft gebragt van de Fransche regering, als het bewind aan 't welk men daar te lande voornamelijk het verbond van de Westersche mogendheden met Zweden heeft toegeschreven, — ten einde zoo veel mogelijk verwikkelingen, die daaruit zouden kunnen voortvloeijen, te vermijden. Men verzekert dat deze mededeeling te Parijs goed is opgenomen, maar dat het voornemen, ter kennis van de Britsche regering gebragt, door deze minder gunstig is beoordeeld, en beschouwd als wel niet in strijd met de letter van het verdrag van Parijs, bij 't welk Rusland alleen de verpligting heeft op zich genomen om de vestingwerken van de Alands-eilanden niet te herstellen, maar met den geest dezer overeenkomst. Dit nieuwe punt van verschil heeft in de laatste dagen tot eene drukke wisseling van nota's aanleiding gegeven.

— Een partikulier schrijven uit Petersburg, van den 24sten October, door de voornaamste dagbladen van Parijs medegedeeld, verzekert dat de van wege den Paus gedane poging, om tot het aangaan van een concordaat met Rusland te geraken, niet ten eenenmale vruchteloos geweest is. Keizer *Alexander* zou aan den prelaat, door wien hem bij zijne troonsbeklimming de gelukwenschen van den Paus overgebragt zijn, verklaard hebben dat onder zijne regering niet zou plaats hebben wat als eene vervolging der Roomsch-Katholijken zou kunnen aangemerkt worden, of als eene poging, om hen tot de Grieksche kerk te bekeeren. De Keizer drukte zich daarbij, naar gemeld wordt, nagenoeg aldus uit:

»Ik wil niet, dat mijne regering met godsdiensttwisten beginne; integendeel, ik verlang eendragt in mijn rijk. Al het mogelijke zal dan ook gedaan worden om botsingen te vermijden en aan regtmatige verlangens te voldoen."

Daarentegen is op het verlangen van den Pauselijken Stoel om een' bestendigen vertegenwoordiger te Petersburg te hebben, een ontkennend antwoord gegeven.

TURKIJE.

De politieke gezigteinder is nog op verre na niet opgehelderd, getuige de nieuwe verwikkeling die nu weder oprijst nopens het bouwen van vestingen in Finland, waarvan hierboven is gewag gemaakt. Overigens zijn de berigten heden niet zoo donker gekleurd als voor een paar dagen, en schijnt het wel, dat er meer toenadering is gekomen tusschen de bondgenooten van het vorige jaar. Om van Engeland en Frankrijk in de eerste plaats te spreken, zoo lezen wij in de ministeriële *Globe*, dat »de alliantie, welke bij de Alma de zege deed behalen, nog bestaat, en in weerwil der pogingen van sommige Fransche bladen en het gebrek aan doorzigt van sommige staatslieden op het vasteland, blijft Keizer *Napoleon* steeds standvastig in de vriendschap, welke zoo zeer gestrekt heeft tot verheffing van zijn' naam en van het keizerlijke Frankrijk. Dat de denkbeelden of de belangen der twee Westersche mogendheden op alle punten volkomen met elkander zouden overeenstemmen, is onmogelijk; maar ten aanzien van de groote beginselen van Europesche staatkunde blijven het Engelsche kabinet en Keizer *Napoleon* van een en hetzelfde gevoelen."

Ook met de verhouding tusschen de Porte eenerzijds en Engeland en Oostenrijk van den anderen kant is het weer beter gesteld, daar er, naar luid eener telegrafische depêche, te Konstantinopel op den 28sten October eene overeenkomst tusschen de drie genoemde mogendheden is tot stand gebragt, waarbij de voortdurende bezetting van de Donauvorstendommen en de tegenwoordigheid van Britsche oorlogsschepen in de Zwarte zee voorloopig zijn goedgekeurd.

Hoe de Porte er toe gekomen is, deze overeenkomst te teekenen, nadat zij nog kort te voren op de ontruiming van haar gebied had aangedrongen, moet verklaard worden uit de optreding van het nieuwe kabinet met *Reschid*-pacha tot grootvizier, welke verwisseling van ministerie het werk is geweest van den Engelschen gezant. En terwijl zoo de Porte, door onderling kampende invloeden heen en weer geslingerd, voortgaat het werk van den vorigen dag telkens den volgenden weder af te breken, is het nog altijd de onafhankelijkheid van Turkije, die men zegt in bescherming te nemen! Het is eene met de handelingen zoo strijdige bewering, als men slechts denken kan.

En waardoor wordt, volgens het beweren van Engeland en Oostenrijk, de onafhankelijkheid van Turkije bedreigd? zoozeer zelfs bedreigd, dat Engeland het noodig geacht heeft, luidens een telegrafisch berigt uit Konstantinopel, zijn scheepsmagt in de Zware zee nog te versterken? Hierdoor, dat het omtrent het Slangeneiland en Bolgrad bestaande verschil van meening nog niet is uit den weg geruimd en Rusland die kwestiën aan de beslissing van het congres wil hebben onderworpen. — Frankrijk is niet met zulk een overmatige vrees bezield; het ziet er zooveel gevaar niet in, dat Rusland, in 't belang van den handel van Odessa, een vuurtoren op het Slangeneiland onderhoudt, en dat het nietige stadje Bolgrad binnen Ruslands gebied blijft.

Het *Journal des Débats* vestigt niet ten onregte de aandacht op den zonderlingen toestand, in welken thans bijna geheel Europa verkeert, na den bloedigen oorlog, welke is ondernomen met het verklaarde doel om de algemeene beginselen van het staats- en volkenregt te doen zegevieren. Inderdaad zijn thans de meeste staten geregtigd om tot oorlogsverklaringen over te gaan. Te dezen aanzien wordt aangemerkt, dat de Koningen van Napels en van Griekenland beoorloogd kunnen worden, de eerste omdat hij zich tegen de uitvoering van billijke wenschen verzet, de tweede, omdat hij zijn volk ongelukkig maakt. Oostenrijk wil de vorstendommen niet ontruimen; Rusland wil niet toegeven omtrent het Slangen-eiland en Bolgrad; Frankrijk bedreigt Napels en bezet Griekenland; Engeland versterkt zijne strijdkrachten in de Zwarte zee, en Zwitserland komt op tegen de regten van Pruissen, wat Neufchâtel aangaat.

De *Siècle* verzekert, dat alle hinderpalen, welke de voltrekking van het Parijsche verdrag in den weg stonden, thans geheel zijn opgeheven.

— Gedurende den oorlog had de Turksche admiraliteit onderscheidene behoeften aan de Engelsche en Fransche legers geleverd, als hout voor scheepsherstellingen, beschuit, en dergelijke artikelen meer die voor het dagelijksch gebruik niet dadelijk voorhanden waren. De afrekening daarvan is dezer dagen voorgenomen. Daar de bewijzen, bij de leverantie afgegeven, veel in het ongereede geraakt waren, zijn de Turksche beambten, bij het opmaken der rekening, slechts naar de aanteekeningen, in hunne boeken gemaakt, te werk gegaan, en bij de uitkomst is gebleken, dat zij hierin geenszins tot nadeel van de Porte zijn werkzaam geweest. Het bedrag werd meestal in ronde sommen uitgedrukt, en daarbij, zoo het schijnt, op eene enkele nul meer niet gezien. De rekening voor de Fransche vloot moet 6 millioen, die der Engelsche 300,000 £ bedragen. Dat is veel meer dan de boekingen aan die zijden uitwijzen. De Fransche intendant heeft nu aan den Turkschen minister van marine doen weten, dat er geene betaling zal geschieden, tenzij de afgegeven bewijzen der leverantie overgelegd worden.

ITALIE.

Brieven uit Napels van den 26sten October spreken van groote voorzorgsmaatregelen, die door de politie bij het vertrek der gezanten genomen zijn. Elke manifestatie, die men zou hebben willen beproeven, ware bij de ontwikkeling dier militaire magt onmogelijk geweest.

Tot ieders verwondering zag men daarentegen alle kleine forten op de reede en op de kust, op last des Konings, ontwapenen. Als eenige reden daarvoor wist men op te geven, dat Koning *Ferdinand* door dezen maatregel een bewijs wilde geven, dat men geene toebereidselen maakte tegen of vreesde voor een oorlog met de zeemogendheden en dat men zich alleen tot de handhaving der rust binnenslands bepaalde. Over het algemeen moeten de Koning en diens hooge staatsdienaren een groot vertrouwen bezitten of ten minste toonen. Men verwachtte de ophanden zijnde bijeenroeping van het Parijsche congres. Buiten het hof was men echter minder gerust en verwachtte men geen zoo spoedige schikking en men besprak de gevolgen van een grooten oorlog, waarvan Napels wel de onwillekeurige aanleiding kon zijn, vooral wanneer de gisting het gedeelte van Italië bereikte, dat door Oostenrijk bezet is.

SPANJE.

In Spanje blijft de staat van zaken dezelfde. Te Madrid houdt het gerucht van eene ophanden zijnde ministeriële crisis stand. De *Gaceta* verklaart in zijn nommer van den 1sten dezer, dat de regering den verkoop van nationale goederen, geschied vóór de afkondiging van het besluit tot schorsing van de wet op de desamortisatie, erkennen zal en verzekert tegelijk, dat de betaling van het volgende halfjaar interest verzekerd is.

DUITSCHLAND.

De Duitsche dagbladen bespreken de concessie dezer dagen door Rusland aan Fransche, Engelsche en Duitsche kapitalisten verleend tot het aanleggen van een uitgebreid spoorwegnet in dat rijk. Zij houden het voor zeer gevaarlijk, Rusland met honderde millioenen guldens te ondersteunen tot het aanleggen van die spoorweglinïen, door welke dit rijk in staat wordt gesteld om, zoodra het daartoe de omstandigheden gunstig oordeelt, zijne naburen met overmagt aan te tasten. Door het bezit van Polen staat Rusland als het ware met den eenen voet in Duitschland. Dit gevaar is dubbel groot voor Oostenrijk, waarmede het wel vroeg of laat afrekenen zal voor het aandeel, dat hetzelve aan den ongunstigen uitslag van den jongsten veldtogt tegen de Westersche mogendheden heeft gehad. Dat het overige gedeelte van Duitschland hierbij geen onverschillige toeschouwer zou kunnen blijven, behoeft wel niet herinnerd te worden. Zij laten wel is waar regt wedervaren aan de vredelievende gezindheid van den thans regerenden Russischen Keizer, maar vinden hierin nog geenen waarborg voor toekomstige tijden. Maar zelfs in het geval dat deze vrees ongegrond of overdreven mogt zijn, schijnt het hun niet raadzaam te zijn, om de reeds bestaande geldcrisis nog te vermeerderen, door de ontzaggelijke kapitalen, welke voor deze spoorwegen naar Rusland zouden gaan, zonder uitzigt dat die naar Duitschland zullen terugvloeijen. Deze laatste bedenking schijnt de eerste nog te overtreffen.

(Aan de *Nord* wordt uit Petersburg geschreven, dat het spoorwegnet, waarvoor concessie is verleend, 3800 wersten beslaat en 4 hoofdlijnen bevat, die van Petersburg naar Warschau, van Moskau naar Theodosia, van Moskau naar Nischnei Nowgorod en van Kursk naar Liban loopen. De concessie is voor 85 jaren; de regering waarborgt een minimum van 5

pCt. interest. Het kapitaal der maatschappij zal zijn 1800 millioen francs.)

— Den 3den dezer is te Berlijn de Evangelische vergadering geopend, die haar oordeel zal uitspreken over hoogst gewigtige aangelegenheden, welke met de toekomst der Evangelische kerk in het naauwste verband staan.

Den vorigen dag werd tot eene inleiding van de beraadslagingen dier vergadering, alsmede ter herdenking van de kerkhervorming eene plegtige godsdienstoefening gehouden, die door Pruissens Koning en Koningin werden bijgewoond.

— Dezer dagen is te Stockerau een aanzienlijk lakenfabrikant en voornaam leverancier aan de Oostenrijksche armee, welke, sedert den jare 1848, met behulp van enkele andere personen, gemelde armee voor een bedrag van niet minder dan 2 millioen fl. moet ontvreemd hebben, in verzekering genomen en naar Weenen overgebragt. Voorloopig zijn, op aanvrage van de bevoegde millitaire autoriteiten, diens onroerende goederen, ten bedrage van 600,000 fl., in beslag genomen.

ZWITSERLAND.

De heer *Duplan Veillon*, procureur generaal der Zwitsersche republiek, heeft aan den heer *von Humboldt*, een' brief geschreven, waarin laatstgenoemde verzocht wordt, zijn invloed bij den Koning van Pruissen aan te wenden, om de straf te keer te gaan van de royalistische gevangenen te Neufchatel, die uit liefde voor den Koning een stap gedaan hebben, welke noodwendig eene veroordeeling moet na zich slepen. De Koning toch kan daaraan een einde maken, door afstand te doen van hetgeen hij zijne regten noemt.

De procureur-generaal zegt in den brief, dat de bondsraad hem het schrijven van dezen heeft opgedragen.

GROOT-BRITTANJE.

Het hier te lande aanwezige Zwitsersche legioen is thans geheel ontslagen. Niet meer dan de helft of twee derde gedeelte van dit 3000 man sterke corps is naar Zwitserland teruggekeerd; 700 zijn naar Canada vertrokken en 300 hebben dienst genomen bij het Nederlandsch Oost-Indische leger.

— De firma *Fox, Henderson en Co.*, ten gevolge van eene welwillende tusschenkomst daartoe in staat gesteld, zal hare grootsche ondernemingen blijven voortzetten.

— Gelijk men weet, zeiden verschillende dagbladen onlangs, op grond van een uit Bombay ontvangen berigt, dat de Shah van Perzië aan de eischen van Engeland had toegegeven en dat dien ten gevolge de Engelsche expeditie naar de Golf van Perzië geen voortgang hebben zou. Dit berigt wordt nu door den *Times* ten stelligste wedersproken en in tegendeel gezegd, dat die expeditie krachtdadig wordt voortgezet, terwijl de Shah noch toegegeven had, noch vermoedelijk zou toegeven.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* bevat eene correspondentie uit Rome, welke het berigt bevestigt, dat de Oostenrijksche troepen voortaan alleen de steden Bologna en Ancona bezet zullen houden.

— In de nabijheid van Parijs is eene geheime kruidfabrijk ontdekt, waarin dagelijks groote hoeveelheid kruid gemaakt en verzonden werd.

— De zaaitijd genoegzaam afgeloopen zijnde, is er overal overvloed van granen. Op bijna alle markten in de departementen is er dan ook daling: deze is in de hoofdstad sedert eenige dagen zelfs zeer merkbaar. En alles doet nog nieuwe daling voorzien, vermits er voortdurend van buiten af nieuwe aanvoer is.

— De aardappelziekte, welke van lieverlede verminderd was, is dit jaar hier te lande geheel verdwenen.

— De geldcrisis, welke zich bijna door geheel Europa doet gevoelen en waarvan in de eerste tijden geene verbetering te wachten is, brengt verschillende pennen in beweging. Terwijl men er in Engeland op gesteld is, dat de gouden munt op het vaste land aangenomen worde, gaat van Frankrijk het denkbeeld uit, om een Europeesch papieren geld in omloop te brengen. De heer *Guerolt* geeft in de *Industrie* een merkwaardig artikel daarover. » Indien", zegt de schrijver, » het waar is, wat *Ricardo* heeft gezegd, en dat wij ook gelooven, dat de meest volmaakte munt uit papier bestaat, dan volgt daaruit, dat het meer algemeen maken van deugdelijk gewaarborgd papier, het middel is, waardoor Europa de munterisis kan te boven komen, veroorzaakt door de veranderde productie van edele metalen.

» Een voorbeeld, om onze stelling op te helderen. Sedert 1848 heeft de bank van Parijs kantoren in de departementen opgerigt. Zij trekt op die kantoren, en deze trekken op haar, die banknooten genieten een onbetwist crediet. Deze dubbele operatie brengt weinig omzet van contanten te weeg. Als nu de bank van Frankrijk de biljetten van de Engelsche bank aanneemt en omgekeerd, dan kon de groote geldverzending, welke ten gevolge van de vele handelsrelatiën tusschen beide rijken plaats heeft, in papier geschieden. Als dan later de grootste credietinrigtingen van Europa, de banken van Weenen, Berlijn, Amsterdam, Frankfort en Hamburg zich met elkander verstaan, onder de noodige voorzorgsmaatregelen, om elkanders papier aan te nemen, dan zal het edele metaal voor het Europeesch verkeer van lieverlede minder belangrijk worden, en de in dit verbond vereenigde natiën zullen hunne reserve aan edele metalen slechts nog behoeven voor buitengewone gelegenheden of voor die staten, welke niet tot het verbond zijn toegetreden.

» Voor 25 jaren zou dit eene utopie geweest zijn, thans is het een logisch gevolg van den toestand, waarin wij leven. In drie of vier dagen gaat men van het eene einde van Europa tot het andere, er zijn geen gescheiden belangen meer. Als in Hamburg of Frankfort een crisis ontstaat, wordt te Parijs de terugwerking daarvan gevoeld. De Fransche bank kan haar disconto niet verhoogen, zonder dat de Engelsche gedwongen is, dit ook te doen. Er wordt geen groote zaak ondernomen zonder dat andere landen daartoe medewerken. Londen is thans niet zoo ver van Weenen verwijderd, als Parijs nog voor tien jaren van Marseille was. Een gevolg daarvan is, dat, welke verdeeldheid de herinnering aan het verledene ook tusschen volkeren moge achtergelaten hebben, zich door de ontwikkeling der industrie eene groote vreedzame vereeniging vormt, een waarachtig Europeesch verbond, waarin de nationaliteiten nog slechts eene ondergeschikte rol spelen."

BELGIE.

Terwijl de liberale dagbladen in België de bewering vol houden, dat de Katholijke geestelijkheid in haar hart niet gunstig voor het constitutionele staatsstelsel en de politieke vrijheid gestemd is, beweert de Brusselsche *Emancipation*, het hoofdorgaan der conservative partij, dat het Belgische volk in de uitoefening der politieke vrijheid nog niet ver gevorderd is. Ten bewijze daarvan voert het blad aan, dat men in Belgie niet zelden bij gewigtige verkiezingen slechts een derde, ja soms een zesde van het aantal kiezers ziet opkomen, om hunne stem uit te brengen; dat de liberale partij aan hare woordvoerders, wanneer zij bij eene verkiezing voorbijgegaan of uitgevallen zijn, openlijk eerepenningen of andere eerebewijzen plegt te schenken, en alzoo in de daad protesteert tegen de alwijsheid van het kiezersligchaam, die in het liberale stelsel den grondslag der parlementaire huishouding uitmaakt; dat het lidmaatschap der wetgevende kamers in België thans kostbaar begint te worden, daar bij de verkiezingen niet zelden belangrijke sommen door de kandidaten, conservative zoowel als liberale, worden besteed, om de kiezers te onthalen en om op andere wijzen hunne verkiezing te bevorderen; en eindelijk, dat onder de liberale partij het kiesregt eigenlijk door de kiescommissiën of clubs uitgeoefend wordt.

— Men herinnert zich de openlijke veroordeeling, onlangs door de kerk uitgesproken tegen de hoogeschool van Brussel; eene partikuliere inrigting, die door de liberale partij gesticht is en in stand gehouden wordt. De gemeenteraad van Brussel heeft in het laatst der vorige week, bij de behandeling van het stedelijk budget, nagenoeg eenstemmig besloten, het subsidie voor die inrigting met 5000 francs te vermeerderen en op 35,000 fr. te brengen. Het lid, op wiens voorstel dit besluit genomen is, erkende, dat het hier een stoffelijk belang der stad gold; maar hij betooogde, dat daarbij in de tegenwoordige omstandigheden ook hooge belangen van zedelijken aard betrokken waren.

En inderdaad is deze vermeerdering van toelage als eene werkelijke politieke manifestatie te beschouwen, in antwoord op de bisschoppelijke mandementen, en meer bepaald op dat van den bisschop van Brugge, die het onderwijs op de Brusselsche hoogeschool goddeloos noemde. De burgemeester deed dit opmerken, toen hij den uitslag der stemming mededeelde, waaruit bleek dat het besluit was genomen met algemeene stemmen op ééne na, terwijl twee leden zich buiten stemming hielden, omdat zij tevens bezoldigde leeraren aan de hoogeschool zijn.

— De *Bien Public* van Gent is het eerste der clericale bladen dat het bestaan van het onlangs uitgevaardigde inquisitieedict durft vermelden. Na de echtheid van dat document in twijfel te hebben getrokken, beweert het blad dat, indien het stuk echt is, het zeer goed kan worden geregtvaardigd, en naar aanleiding van dat beweren tracht de *Bien Public* te betoogen, dat de godsdienstige verdraagzaamheid een vergrijp, zoo al niet eene misdaad is, en dat de Katholijken onverdraagzaam moeten zijn. De eer eene dusdanige stelling te verdedigen, zal voorzeker door weinigen aan het orgaan van den bisschop van Gent worden betwist.

— In een der voornaamste gematigde liberale organen hier te lande leest men het navolgende omtrent Nederland:

» Terwijl bij ons eenige lieden zich zoo nadrukkelijk hebben aangekant tegen het landbouwkundige onderwijs, dat zij er in zijn geslaagd om de aan hetzelve gegevene uitbreiding aanmerkelijk in te korten; — terwijl zij voortgaan met te ijveren tegen dat onderwijs, opdat het eenmaal geheel zal ophouden, neemt Nederland, 't welk vrij wat beter dan eenig ander groot rijk weet, wat openbaar onderwijs is, het werk op, 't welk door onze liberalen, tijdens zij aan het bewind waren, is ontworpen en in den gang gebragt."

Het dagblad deelt daarop het verslag mede, 't welk onlangs door de Nederlandsche commissie voor dat onderwijs is bekend gemaakt.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 5 November.

Bij kon. besluit van den 1sten dezer, is benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw, mr. *J. W. Gefken*, benoemd procureur-generaal bij het geregtshof in Suriname.

— Bij kon. besluit van den 1sten dezer, is benoemd tot referendaris bij het departement van justitie, mr. *T. Modderman Hz.*, thans kantonregter te Nijkerk.

Bij besluit van den 2den is aan den heer *H. van Roijen*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Mijdrecht.

Bij besluit van den 3den is benoemd tot substituut-officier bij de arr.-regtbank te Arnhem, mr. *J. M. Smits*, thans substituut-griffier bij het prov. geregtshof in Gelderland.

— Het *Staatsblad* no. 96 bevat een kon. besluit van den 23sten October, houdende bepalingen omtrent het ruw stoken in branderijen, door middel van stoomwerktuigen of van heet water.

— Bij de regementen infanterie worden 25 tweede luitenants gevraagd om over te gaan bij ons leger in Oost-Indiën. Aan ieder dier officieren wordt voor uitrusting eene gratificatie van *f* 1500 toegekend.

— Van regeringswege is aan de Tweede Kamer der Staten Generaal aangeboden een wets-ontwerp, waarbij, bij uitbreiding der wetten van den 26sten Dec. 1833, 22sten Dec. 1835 en 30sten Dec. 1839 de vrijdom van accijns op den turf en de steenkolen mede toegekend wordt aan: aardappelenmeel-fabrijken, aluin-fabrijken, affineer-fabrijken, balein-fabrijken, chocolaad-fabrijken, fabrijken van vertind keukengereedschap, fabrijken van zijden, katoenen, wollen en haren stoffen, fabrijken van gereedschappen of werktuigen voor den landbouw, gipskalkbranderijen, glasbuigerijen, grutterijen, gutta-percha-fabrijken, honig-zemerijen, karotten-fabrijken, koehaar-bereiderijen, koperrood-fabrijken, lavuur-fabrijken, leder-fabrijken, likeurstokerijen, meubelpapier-fabrijken, patentolie-fabrijken, rijtuig-fabrijken, schaftenmakerijen, smederijen, waaronder verstaan worden: kagchel, vuurhaarden-, scherp-, grof- en hoefsmederijen, sloten-, koffijmolen, weegschalen- en vijlen makerijen, spiegelfabrijken, stoomwerktuigen, dienende tot voortbrenging hetzij van kracht of beweging, hetzij van warmte, benoodigd tot bewerking of bereiding van voorwerpen van handel en nijverheid, tabaksdroogerijen, teerkokerijen, verenbereiderijen, verfstof-fabrijken, vernisbereiderijen, vlasspinnerijen, volmolens, was-bleekerijen, waskaarsen-fabrijken, watten-fabrijken, wolspinnerijen, zegellak-fabrijken, zinkwit-fabrijken, zwartsel-fabrijken, zwavelzuur-fabrijken.

Bij een ander wets-ontwerp wordt voorgesteld, om de belasting, bekend en geheven wordende onder den naam van *griffieregten*, zoo in hoofdsom als opcenten af te schaffen en om aan de griffiers der regterlijke collegiën, ter vergoeding van hun tot dusverre genoten aandeel in de griffieregten, uit de som van de kleine onkosten der regterlijke collegiën eene jaarlijksche, vaste toelage te verstrekken, gelijkstaande met het gemiddelde bedrag der aan ieder hunner in de drie laatste jaren uit de opbrengst der griffieregten gedane uitkeeringen.

Bij een derde wets-ontwerp wordt voorgesteld om op de begrooting van justitie voor 1856 den post voor onderhoud der gevangenen, enz. te verhoogen met *f* 54.204.

Eindelijk zijn nog aangeboden *negen* ontwerpen van wet tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Friesland, Overijsel, Groningen, Drenthe en Limburg.

— Naar men verneemt, zullen eerlang van regeringswege aan de Staten Generaal worden aangeboden de wetsontwerpen betrekkelijk de uitoefening der geneeskunde.

— Vrij algemeen gelooft men dat, zoo de regering bij haar voornemen blijft om geene voorstellen tot afschaffing van belastingen te doen, de liberalen daartoe bij de behandeling der staatsbegrooting eene poging in het werk zullen stellen, hetzij door de voordragt van een afzonderlijk wetsvoorstel, hetzij door eene wijziging voor te stellen in de wet op de middelen. Hoogst waarschijnlijk zal zoodanig voorstel de belasting op de brandstoffen betreffen, doch dit zal denkelijk afhangen van het gevolg, hetwelk de regering zal meenen te moeten geven aan het adres van den raad van Amsterdam, reeds door verschillende andere adressen ondersteund, houdende verzoek om den afstand der rijks personele belasting ten behoeve der gemeenten. (*IJsselbode.*)

— De kon. bibliotheek is dezer dagen verrijkt geworden met een even zeldzaam als belangrijk werkje, 't welk aan die inrigting door den heer *W. F. Trip van Zoudtlandt*, predikant te Uitwijk (Noordbrabant), ten geschenke is gegeven

Het is de oorspronkelijke geloofsbelijdenis, door *Guido de Bres* opgesteld, en voert tot titel: » Confession de foy, Faicte » d'un commun accord par les fidèles qui conuersent és pays » bas, lesquels desirent vivre selon la pureté de l'Euangile de » nostre Seigneur Jesus Christ.' (Zonder plaats of naam van den drukker) M. D. LXI. in 8°.

Het bevat 1) een opdragtsbrief aan den Koning *Filips II*; 2) vijf teksten uit het N. Testament, waarbij al de geloovigen worden vermaand, om hun geloof voor de menschen te belijden; 3) de geloofsbelijdenis zelve, in 38 hoofdstukken verdeeld, en eindelijk, 4) een smeekschrift (*Remonstrance*) aan de magistraten der Nederlanden, te weten Vlaanderen, Brabant, Henegouwen, Artois, Rijssel en aangrenzende plaatsen.

Het boekske is zoo zeldzaam, dat onze voornaamste beoefenaren der kerkelijke geschiedenis, het bestaan daarvan betwijfeld, ja zelfs ontkend hebben. Men mag dit exemplaar dus wel als *eenig* en als eene belangrijke aanwinst voor de kon. bibliotheek beschouwen.

— Den 3den dezer is te 's Gravenhage in de R.-K. kerken afgekondigd, dat in Nederland een asyl voor verwaarloosde R. K. jonge dochters zal worden gesticht, en zijn de gemeentenaren verzocht geworden om, door wekelijksche bijdragen, daartoe mede te werken.

— De Fransche *Moniteur* vangt een zijner laatste nommers aan met eene zeer wel geslaagde vertaling van de lotgevallen van *Pieter Stastok*, ontleend aan de *Camera Obscura* van *Hildebrand.* De vertaling is, even als de vroeger in hetzelfde blad geplaatste overzettingen uit het geestig werk van dr. *Beets*, van de hand des bekwamen Franschen letterkundige *Léon Wocquier.*

— Aan een partikulier schrijven uit Curaçao van den 29sten Julij l.l. wordt het volgende ontleend:

» Het verheugt mij zeer, te hooren, dat de belangstelling in het lot der slaven, die ongelukkige slagtoffers der tirannij onzer voorouders, in Nederland niet geheel en al verflaauwd is, maar dat zij steeds wordt levendig gehouden door de maatschappij voor de afschaffing. Ook in Neêrlands vergaderzaal wordt van tijd tot tijd een krachtig woord geuit, dat in de kolonie weêrklank vindt. De ontvlugting van slaven is hier aan de orde van den dag. Wanneer men in Nederland draalt met de emancipatie, dan verliezen wij onze beste werklieden. Dezen morgen nog werden 18 slaven gemist, die in den nacht van den 28sten zijn ontvlugt, en deze waren allen scheepstimmerlieden, die zelve hunne boot gebouwd hebben. Ik zeg, als Nederland draalt met de emancipatie, dan zal zij voorwaar geen zegen meer voor de koloniën wezen, want in de laatste drie maanden heeft Curaçao ongeveer 70 van de beste landbouwers, metselaars en timmerlieden, smeden enz. verloren, en als die toestand nog een paar jaren blijft voortduren, dan zullen wij geene arbeiders, geene werklieden meer hebben. Wat zal dan gebeuren? Het is te wenschen dat de hooge regering den gordiaanschen knoop doorhakke en een einde aan de zaak make."

AMSTERDAM, 5 November.

In de afgeloopen week heeft zich bij een ingezeten dezer stad vervoegd een welbekend Duitscher, ongeveer 28 à 30 jaren oud, dragende een bril. Hij noemde zich dr. *J. Ullmann*, zoon van den bekenden Heidelbergschen hoogleeraar *C. Ullmann*, thans prelaat te Karlsruhe, en scheen met diens relatiën bijzonder bekend te zijn. Hij gaf op professor in de chemie te Helsingfors in Finland te zijn geweest, die stad voor weinige dagen plotseling te hebben moeten verlaten, ten gevolge van onaangenaamheden met het Russische gouvernement, en, na een overhaast vertrek, herwaarts gekomen, geen geld te hebben om naar Karlsruhe te reizen. Bij onderzoek is het gebleken, dat hij geen zoon van den prelaat *Ullmann*, maar een listige bedrieger is. Het is te vermoeden, dat hij ook op andere plaatsen een dergelijk bedrog zal plegen.

— Op den 23sten October overleed te Utrecht, in achtenzestigjarigen ouderdom, *Carel Sirardus Willem* graaf *van Hogendorp*, laatstelijk (1837—1854) lid van den raad van Nederlandsch Indië, in welke betrekking hij in 1840 het gouverneur-generaalschap tijdelijk heeft waargenomen.

— Volgens schrijven van kapt. *ten Boekel*, gevoerd hebbende het schip *Sara Johanna*, van Batavia naar Japan bestemd, is deze bodem den 14den Aug. l.l. op de kust van China, ongeveer 40 mijlen bezuiden Ningpo, totaal vergaan in eenen orkaan, die meer dan 60 uren aangehouden heeft. Niet dan met de grootste inspanning is het den kapitein en het meerendeel der equipage gelukt, zich op de klippen te redden. Den volgenden dag werden zij door eene menigte Chinesche roovers, die in booten op het wrak afkwamen, overvallen, en nadat zij van al wat zij bezaten beroofd waren, en het wrak geplunderd was, zijn zij bij gedeelten naar Tjopoman gebragt, van waar zij den 17den gelegenheid vonden om in twee naar Shanghae gedestineerde jonken overgevoerd te worden. Na eenen zeer moeijelijken en gevaarvollen togt kwamen zij den 1sten Sept. te Shanghae aan en werden door den Ned. vice-consul, den heer *J. C. Baele*, liefderijk opgenomen en van het noodige voorzien. Een gedeelte der bemanning zou op naar Europa bestemde Engelsche schepen geplaatst worden en de overigen zouden met kapt. *ten Boekel*, via Hong-Kong naar Batavia vertrekken. Van de vier personen, die bij de stranding getracht hebben op een vlot de kust te bereiken, had men niets vernomen, en vermoedde men dat zij in de golven omgekomen waren. Hunne namen zijn: *Ebsen*, bootsman; *C. Dreijer*, 2de timmerman; *van der Linden*, matroos, en *A. Nielsen*, ligt matroos.

(Men heeft in onderscheidene bladen berigt, dat de *Sara Johanna* in lading had geschenken voor Japan. Volgens nadere informatiën, waren het door het Japansche gouvernement voor zijne rekening bestelde voorwerpen.)

HAARLEM, 4 November.

In de heden gehouden zitting der prov. staten van Noord-Holland is tot lid voor de Eerste Kamer der Staten Generaal herkozen jhr. mr. *F. L. H. J. Bosch van Drakensteyn*, met 47 stemmen.

ARNHEM, 4 November.

Het prov. geregtshof van Gelderland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak tegen *Maria van Leijen*, huisvrouw van *Jan Schaap*, en haar ter zake van vergiftiging van hare stiefdochter (door middel van phosphorus, 't welk zij van lucifers afgenomen en in een voor hare dochter bestemden boterham gestoken had), veroordeeld tot de straf des doods, uit te voeren op de thans gebruikelijke wijze.

De veroordeelde maakte onder het uitspreken dezer vreeselijke straf een groot misbaar terwijl haar echtgenoot, onder het publiek aanwezig, luide uitriep, dat zij onschuldig was, hetgeen een weinig opschudding veroorzaakte. De president, mr. *W. L. F. C. van Rappard*, hield vervolgens eene indrukwekkende toespraak tot de veroordeelde, waarin hij haar de grootte harer misdaad voor oogen hield en ten slotte aanspoorde tot het inroepen van de goedertierendheid des Konings.

— Sedert eenigen tijd begint in Gelderland de zucht tot landverhuizing naar Natal in Zuid-Afrika bijzonder levendig te worden. Twee Nederlanders, die zich aldaar gevestigd hebben, en wier soliditeit genoegzamen waarborg geeft tegen bedrog, hebben zich beschikbaar gesteld om de voorloopige maatregelen te nemen, ten einde hunne landgenooten bij derzelver overkomst reeds een en ander tot hunne ontvangst in gereedheid mogen vinden.

ASSEN, 5 November.

Gisteren moest de eerste vergadering van de provinciale staten van Drenthe alhier gehouden worden. Daar er evenwel slechts 17 en alzoo geen genoegzaam aantal leden tewoordig waren, moest de vergadering worden verdaagd en werd alsnu bepaald op Donderdag a.s.

— Gisteren morgen is alhier een bedelaars-kolonist aangehouden, die uit de koloniën te Veenhuizen was gedeserteerd en uit een land van jhr. mr. *H. J. L. van der Wijck* het vooreinde van een ploeg had ontvreemd, met het doel, om in de gevangenis te komen en niet naar de koloniën terug behoeven te keeren; hij trok met het gestolene midden door de stad en vestigde daardoor weldra de aandacht van de politie op zich. Ondervraagd naar de wijze, waarop hij in het bezit van bedoeld voorwerp gekomen was, bekende hij dadelijk, dat hij uit de koloniën gedeserteerd was en diefstal had gepleegd. In de kamer van de geregtsdienaars gebragt, vernam hij daar, dat hij misschien weder naar de koloniën zou gebragt worden. Om dit te voorkomen, sloeg hij een paar groote ruiten in, en begreep nu genoeg misdreven te hebben, om het vurig verlangde voorregt deelachtig te worden van in de gevangenis te worden opgenomen! Hij had het genoegen zijn' wensch vervuld te zien.

GRONINGEN, 6 November.

Bij besluit van gisteren hebben ged. staten dezer provincie benoemd tot commies ter prov. griffie, J. NIEUWENHUIS, thans adjunct-commies der 2de klasse.

— Bij den commissaris des Konings zijn uit de gemeenten Noorddijk *f* 9,02½, Leens *f* 8,00 en Zuidbroek *f* 17,32 ontvangen, ter leniging van de rampen, die de bewoners van het eiland Groot-Sangir, in Nederlandsch-Indië, hebben getroffen.

— Eergisteren zijn door de regtbank alhier veroordeeld B. en J. VISSEL, handelende in zwavelstokken, alhier woonachtig, de eerstgenoemde voor den tijd van twee jaren, en de tweede tot eenzame opsluiting gedurende drie maanden en in de kosten; — en T. H., eene mede alhier wonende arbeidster, tot gevangenisstraf voor den tijd van vier maanden, te ondergaan in eenzame opsluiting, en in de kosten; — alle beklaagden ter zake der diefstallen in een vroeger nommer van dit blad vermeld.

— Naar wij vernemen, zullen de leden van het voormalig bataljon Groninger stedelijke schutterij, ten gevolge van een vroeger opgevat voornemen, hunne eerste jaarlijksche vergadering houden op den elfden November e.k., des avonds te zeven uur, in het huis *de Beurs.*

— Maandag j.l. had te *Stadskanaal* eene keuring van springstieren enz. plaats. De daar gevestigde afdeeling van de maatschappij van landbouw loofde uit: 1) voor den fraaisten stier onder de gemeente Wildervank, den prijs van *f* 10; de eigenaar van dezen stier was de landbouwer A. OORTWIJN; 2) aan den besten stier onder de gemeente Onstwedde, den prijs van *f* 10; de houder van dezen stier was S. TEN DOORENKAAT; 3) den prijs van *f* 3 voor den fraaisten en schoonsten ram; deze behoorde aan R. MAARSING, te Onstwedde.

Denkelijk zal in het aanstaande voorjaar de algemeene tentoonstelling van landbouw aldaar plaats hebben, wanneer de inteekening daartoe genoegzaam zal zijn, ter bevordering van landbouw en nijverheid.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de commissarissen des Konings in de verschillende provinciën de bedenkingen medegedeeld, waartoe de vaststelling van het maximum van den onderstand aan behoeftigen door eenige gemeenteraden aanleiding heeft gegeven, en daarbij verzocht om hunne aandacht voor het werk, waartoe zij in Dec. e.k. geroepen zijn, op nieuw te vestigen op de circulaire van 1855, en te bevorderen dat zij, die bij de regeling van verkeerde gezigtspunten zijn uitgegaan, daarvan terugkomen en een' beteren weg volgen. Deze is, naar het oordeel van den minister, hierdoor te bereiken, dat de gemeenteraden: 1) zich verzekeren, welke onderstand *in den regel werkelijk wordt uitgereikt* aan armen, die in de gemeente zelve domicilie van onderstand hebben; 2) naauwgezet en in gemoede overwegen, of het bedrag daarvan kan geacht worden te stroken met de regelen eener goede armenverzorging en met hetgeen de plaatselijke

omstandigheden medebrengen; 3) in het bevestigend geval, door dat bedrag tot maximum te stellen, afwijking daarvan, in strijd met het doel der wet, voorkomen; 4) indien dat bedrag te hoog mogt zijn, het maximum zooveel lager stellen als noodig is om de werkelijke ondersteuning binnen de grenzen van dat doel terug te brengen, en 5) zich voorbehouden de voorziening in buitengewone gevallen door afzonderlijke besluiten te regelen.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Woensdag den 5den November.

Er zijn 32 leden tegenwoordig. Afwezig: de heeren BRONGERS, VAN DER HELM, M. VAN DER TUUK, DE MAREES VAN SWINDEREN, WIERTSEMA, WIERDA, BONTHUIS, VAN SLOOTEN, TIGCHELAAR, HOOITES en HOUWING.

De voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen zijn benoemd tot voorzitters: de heeren DE HAAN, HOMAN en SMID; tot ondervoorzitters: de heeren S. P. VAN DER TUUK, SCHILTHUIS en O. Q. I. J. VAN SWINDEREN; tot rapporteurs: in zake »finantiën" LEWE QUINTUS, J. W. QUINTUS en VAN LOON, in zake »dijken, wegen en wateren" BORST, VENEMA en DE SITTER en nog in de derde afdeeling tot rapporteur voor algemeene zaken de heer WICHERS.

Zijn ingekomen:

1) Voordragt van Ged. Staten geleidende een concept-besluit om van den Koning magtiging te verzoeken tot de gemeenschappelijke regeling van de waterschapsbelangen van de provinciën Friesland en Drenthe in verband met de inrigting van het waterschap Westerkwartier. — Ged. verzoeken gemagtigd te worden tot de opzending van dit concept-besluit. Ook in de provinciën Friesland en Drenthe zijn gelijke maatregelen te wachten. — Ter visie, om in de e.k. vergadering aan de orde te worden gesteld.

2) Voordragt van dezelfden over het verleenen van een subsidie uit de provinciale fondsen voor den aanleg van een nieuwen zandweg of aardebaan tot nadere en betere verbinding van de gemeenten Grootegast en Marum. — In de zomervergadering was, op een daartoe strekkend adres van gemeentebesturen door de Staten aan Gedeputeerden opgedragen, om deze zaak te instrueren. Ter voldoening hieraan hebben deze het adres met bijbehoorende stukken in handen gesteld van den hoofdingenieur om berigt en raad. Deze heeft eenige bedenkingen op het bestek gemaakt. De betrokkene gemeentebesturen hebben zich daarmede vereenigd en verzoeken alsnu een subsidie van 30 pCt. van de generale kosten of zooveel meer of minder als met de billijkheid overeenkomstig wordt geacht. Ged. Staten zijn van oordeel, dat, hoewel anders geene subsidiën uit provinciale fondsen worden verstrekt als voor kunstwegen, hier wel reden bestaat om van den regel af te wijken. Zij aarzelen intusschen, om der gevolgen wil, een subsidie van 30 pCt. ook voor de kosten van onteigening toe te staan, en adviseren ten slotte 1) aan de gemeentebesturen van Grootegast en Marum een subsidie van 30 pCt. van de kosten van aanleg van een zandweg of aardebaan van Grootegast over Noordwijk naar Marum toe te staan, mits dit subsidie niet de som van *f* 3328 te boven ga en met bepaling dat de uitkeering zal geschieden nadat aan Ged. Staten gebleken is, dat het werk is uitgevoerd, doch dat de gemeentebesturen in geen geval voor 1858 aanspraak daarop zullen kunnen maken; 2) aan Ged. Staten op te dragen op de begrooting van 1858 eene som van *f* 998.40 voor desen weg te brengen; 3) hun op te dragen van het te nemen besluit mededeeling te doen aan de beide gemeentebesturen. — Verzonden naar de afdeelingen.

Alsnu wordt aan de orde gesteld:

a) Verkiezing van een lid in de commissie van landbouw in plaats van D. S. HUISINGA, landbouwer te Loppersum, aftredend lid. — Deze wordt met 31 stemmen herkozen; 1 stem was uitgebragt op G. J. KUIPER te Zandt.

b) Adres van A. T. HARTZEMA c.s. te Lutjegast, — *c*) Adres van B. HAVINGA c.s. te Grootegast, — *d*) adres van J. D. KUIPERS c.s. te Muntendam. — Op voorstel van den voorzitter wordt op deze drie adressen besloten ze te verzenden naar de commissie voor de verbetering der scheepvaartkanalen en indeeling der provincie in waterschappen, ter behandeling.

Hierop wordt de vergadering gesloten en verdaagd tot Dingsdag e.k. op het gewone uur.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Te Nieuwe Schans, zijnde eene kon. collatie, is tot predikant beroepen de kandidaat E. D LICHTENVOORT; — te Hijlaard ds. W. VAN DEN BIJTEL te Gaast en Terwoude; — te Oud-Beijerland ds. W. KRAIJENBELT, te Overschie.

— Bij kon. besluit van den 31sten October is goedgekeurd het beroep tot predikant bij de Herv. gemeente te Leeuwarden, van W. PH. SCHEURER, predikant te Zevenhuizen.

— Ter vervulling der vacature bij de Ev.-Luth. gemeente te Kampen, zijn op de nominatie gebragt (alphab. gesteld): ds. LOMAN, te Tiel; REUDLER, te Monnickendam, en LOBLINK WEDDIK, te Harlingen.

BERGUM, 3 November. Heden had alhier het vergelijkend examen plaats voor de vacante school te Suawoude. Na den afloop bleek, dat WIEBE VAN DEN BERG, ondermeester te Veenwouden, PIETER EZ. SIKKEMA, custos te Ezinge, en WILLEM TALSMA, ondermeester te Makkum, de meeste goedkeuringspunten hadden verkregen, waarvan de eerste tot onderwijzer is benoemd.

CORRESPONDENTIE.

Een getrouw bezoeker van de sôcieteit *de Harmonie* maakt de opmerking, dat de directie van die societeit in den waan schijnt te verkeeren dat men nog in den somer is, daar zij nog niet voor eene behoorlijke verwarming in de saal heeft gezorgd. Hij en anderen hebben Zondag l.l. ten gevolge van de koude de zaal moeten verlaten.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 6 November.

De *Times* berigt, dat er tusschen Rusland en Frankrijk onderhandelingen plaats hebben over het sluiten van een handelstraktaat, 't welk zeer in het voordeel van Frankrijk is ontworpen. Het blad verklaart hierdoor de toenadering die er in den laatsten tijd tusschen beide genoemde kabinetten is zigtbaar geweest.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 November.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$62\frac{3}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	$73\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$93\frac{1}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$72\frac{13}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$37\frac{3}{4}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$82\frac{5}{16}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$74\frac{1}{8}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$23\frac{1}{16}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$37\frac{3}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$43\frac{7}{8}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$102\frac{3}{8}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$101\frac{5}{8}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$83\frac{5}{8}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$82\frac{3}{4}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$93\frac{7}{16}$.
Dito 6de serie	» 5	»	95.

LONDEN, 6 *November*. Consols $92\frac{7}{8}$.

PARIJS, 6 *November*. Fransche 3 pCt. 66.85.

WEENEN, 6 *November*. Metalliek 5 pCt. *f* $81\frac{1}{4}$. Nat. Leening *f* 83. Wissel op Londen *f* 10.20. Zilver *f* $7\frac{1}{4}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 3 Nov., *Spijkman* Juliana Louisa, Petersb.; — 4 *de Boer* Everhardus, Archangel.

VLIE 1 Nov., *Huisinga* Ceres, Newc.

HELVOET 3 Nov., *Visser* Jeanette, Padang.

BRIELLE 3 Nov., *Meijer* Courier, Nantes.

VLISSINGEN 1 Nov., *van Eijk* Adriana Francisca, Sunderland.

RAMSGATE 31 Oct., *Meijer* Wilhelmina, v. Koningsb. n. Bayonne.

Bij DOUVRES 31 Oct., *Rietmeijer* Prinses Marianne, v. Batavia n. Rott.; *Londt Hm.* Joannes Albertus, v. Triest n. Londen.

Bij PLYMOUTH 29 Oct., *Valom* Zorg en Vlijt, v. Bordeaux n. Hamburg.

FALMOUTH 1 Nov., *Hazewinkel* Roelf Giezen Jr., Taganrog.

PENZANCE 30 Oct., *Boekhoudt* St. Willebrordus, Ibraila.

LIVERPOOL 31 Oct., *Wegener* Vr. Martha, Hayle.

NORTH SHIELDS 31 Oct., *Visser* Johannes Arinus, Rott.; *de Winter* Catharina, Groningen.

Bij YARMOUTH 31 Oct., *Prins* San Francisco, v. Hamburg n. de Kaap de Goede Hoop.

HAMBURG 2 Nov., *Loots* Emkiena, Texel; — 3 *Albers* Elschlea, Amsterdam.

CUXHAVEN 2 Nov., *Woudstra* Jonge Kerst, Amst.

BREMERHAVEN 1 Nov., *Nenneboog* Zeestar, Jamaica; *Homveld* Geertruida, Dundee.

FLENSBURG 25 Oct., *Kramer* Anna Christina, Rostock; — 27 *de Jonge* Margaretha Meijering en *v. d. Meulen* 3 Gezusters, Dantzig; — 29 *Helmers* Ida en Emma, Pillau.

SWINEMUNDE 31 Oct., *v. d. Star* Maria, Amst.

GOTHENBURG 28 Oct., *Struijk* Carolina, Amst.

MEMEL 29 Oct., *Ploeg* Jacoba Christina, Harlingen.

BOLDERAA 27 Oct., *Mulder* Feika Jantina, Stockholm; — 28 *Valk* Alida, Liverpool; *Poort* Catharina, Koppenhage.

SANDHAMN 27 Oct., *Mooi* Hendrika Geerdina, Rostock.

Vertrokken.

AMSTERDAM 3 Nov., *Driest* Wildeman, Triest; *Kuipers* Neelina Jeltina, Napels; — 4 *Dekker* Komeet, Curaçao.

VLIE 2 Nov., *Blaak* Jantina, Newc.; *Brouwer* Pietronella, Sleesw.

HONG KONG 4 Sept., *Buis* Vriendschap en 6 *Hazelhoff* Auguste, de Kust.

BORDEAUX 31 Oct., *Glim* Hendrika Margaretha, Brussel.

DARTMOUTH 31 Oct., *Meijer qq.* Decima en *Weitinga* Amstel, Amsterdam.

FALMOUTH 31 Oct., *Nink Blok* 's Gravenhage, Nieuwe Diep.

PENZANCE 31 Oct., *van Driesten* Pieter, Exeter.

GRANGEMOUTH 28 Oct., *Lievens* Nijverheid, Ostende.

PILLAU 1 Nov., *v. d. Wall* Frouke, Schiedam.

MEMEL 30 Oct., *Harding* Alida, Amst.

KROONSTAD 26 Oct., *de Jonge* Annechina, Portsm.; *Brambergen* Twee Gebroeders, Rott.; *Carst* Elisabeth Lollina, *Speelman* Geertruida Speelman, *Postema* Martha en *Bontekoe* Jacobina, Elseneur; *Lukens* Geziena Johanna, Stockholm.

In lading.

STOCKHOLM 25 Oct., *Pik* Margar. Aurelia, Noordzee; — 27 *Meijer* Alida Margaretha, Holland.

LONDEN 1 Nov., *Rooderkerk* West-Kapelle, Antw.

LIVERPOOL 31 Oct., *Wanhaak* Oostzee, Zierikzee.

Zeilklaar.

TJILATJAP 2 Sept., *de Haas* Minister van Hall, Amst.

NEWYORK 16 Oct., *Jansen* Johanna, Cochin en Bombay; — 17 *Bouwmeester* Loopuit, Dordrecht.

BOSTON 14 Oct., *Gerrebrands* Karel August, Rott.

LIVERPOOL 31 Oct., *Hooghoudt* Hillechiena, Triest.

NEWCASTLE 31 Oct., *Ebes* Grietje, Amst.; *Voogd* Weldaad, Rott.; *Ruiten* Verwachting, Harlingen.

DELFZIJL, 5 Nov. Binnengekomen 1 Nov., *Schoon* Vr. Kea, v. de Zijl; *de Jong* Alida Geziena, Bremen; — 3 *Kat* Magretha en 4 *Salomons* Hillegina, v. de Zijl; *Net* Jantina Margaretha, Bremen; *Hergens* Hoop, v. de Zijl; *Bos* Elisabeth, Amst.

Vertrokken 1 Nov., *Gurseky* Vr. Helena, Leer; — 4 *Habben* Helena, avontuur; *de Jong* Klasina Magretha, Leer.

OOSTMAHORN, 5 Nov. Ter reede gearriveerd 1 Nov. *Dost* Eltiena, v. Bremen n. Amst.; — 4 *Huges* Johan Gerard, v. Noorw. n. Zoutk.

Vertrokken 30 Oct., *Huininga* Meika Jacoba, Newc.; — 4 *Drewes* Twee Gezusters en *Top* Vr. Elisabeth, Denemarken.

Zeilklaar: *van der Werp* Christina Wobbegiena en *Juby* Jane.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

31 Oct. *Mulder*, Harmina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Karssies, Mercurius, v. Gloucester n. Koppenh., m. ijzer.
de Jonge, Pollux, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
Hotze, Jantje Wilkens, v. Petersb. n. Antw., m. lijnzaad.
Sprik, Alida, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
van Wijk, Jenny, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
de Jonge, Ettiena, v. Petersb. n. Engeland, m. haver.
Sap, Geziena Reina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Bekkering, Ulrika, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
Stutvoet, Hermina, v. Stettin n. Christiania, m. rogge.
Zeeven, Elisabeth, v. Stettin n. Engeland, m. rogge.
Roelfsema, Orion, v. Riga n. de Maas, m. graan.

De wind den 31 Oct. Z.W., Z.Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 5 Nov., *Bouwer* Jonkvr. Geertrui, Sur.; *van Wattum* Cornelia en Alida, Newc.; *de Haan* Agneta Juliana, Dantzig; *van der Meulen* Nooit Gedacht, Elmshorn; *Brouwer* Elsina, Lemmer.

TEXEL 4 Nov., *Boer* Verwisseling, Cardiff.

HELVOET 4 Nov., *de Jonge* Jan Freeseman, Girgenti; *Stomp* Antje Jansen, Newcastle.

BROUWERSHAVEN 4 Nov., *de Vos qq.* Jan van Hoorn, Bat.

FALMOUTH 1 Nov., *Douwes* Isabella, Ibraila; — 3 *Kruijt* Schoonderloo, Rangoon.

LONDEN 3 Nov., *Londt Hzn.* Joannes Albertus, Triest.

Bij FOLKESTONE 2 Nov., *Potjewijd* Albertina, v. Cadix n. Amst.

SURINAME 21 Sept., *Zeilemaker* Cuba en 22 *Eijlers* Javaan, Amst.

St. HELENA 18 Sept., *Tuk* Nieuw Holland, v. Bat. n. Amst.; — 19 *Kamminga* Elisabeth en Johanna, v. Rangoon n. Zierikzee; — 24 *Lupeke* Helena en Anna, v. Bat. n. Amst.; *Vermeij* Twee Gebroed., v. Akyab n. Rott.; — 24 *Sandberg Jr.* Bellatrix, v. Bat. n. Amst.; hebben de reizen voortgezet.

CHINCHA voor 24 Sept., *de Vos* Beurs van Rott., Callao.

SIMONSBAAI 31 Aug., *Kloppenburg* Lucipara's, v. Amst. n. Bat., lek.

KAAP DE GOEDE HOOP 9 Sept., *Dik* Kaap Hoorn, v. Bat. n. Rott.

DANTZIG 1 Nov., *Kaiser* Harmonie, Flensb.; *van Lier* Reintje Wilmina, Lubeck.

Vertrokken.

AMSTERDAM 3 Nov., *Kuipers* Neelina Jettina, Napels; — 4 *Kikkert* Voorwaarts, Suriname; *Dekker* Komeet, Curaçao; *de Lange* Westerkwartier, Pyraeus.

TEXEL 4 Nov., *Ouwehand* de Hoop, Lissabon; *Croes* Jonge Reintje, Lond.; *Jager* Jeanne Agatha, Newc.; *Jonker* Maria Elisab., Rott.; — 5 *Olthoff* Jantina, Newc.; *van Maldeghem* Zr. Ms. fregat de Ruiter, Middell. zee.

CARDIFF 1 Nov., *van den Kolk* Dorothea, King George Sound; *Wegener* Amandus, Messina.

LIVERPOOL 1 Nov., *Lovius* Waakzaamh., Harl.

ROUAAN 31 Oct., *Boer* Niessina Beerta, Leith.

LISSABON 24 Oct., *Wirtjes* Clasina Aidina, Liverp.

VENETIE 28 Oct., *v. Driesten* Jantje Berg, Lond.

VALPARAISO 1 Sept., *v. d. Kolff* Julia, Caldera.

BO'NESS 31 Oct., *Oldenburger* Geppina, Rott.

HAVANA 12 Oct., *de Vries* Zorgvliet, Amst.

SURINAME 1 Oct., *de Lang* Johanna Christ., Amst.

DANTZIG 31 Oct., *Mulder* Harmonie, Amst.; *Bakker* Plutus, Rott.; *Duin* Jant. Frouw., Delfsh.; *Mooi* Hilleg. Cathar., Emden; *de Groot* Zeldenrust, Boston; — 1 Nov. *Schuur* Gesina Jantina, Gron.; *Balk* Jacomina en *Broekema* Ida Hillegina, Delfsh.; *Kramer* Harmonie, Leer.

Zeilklaar.

NEWCASTLE 1 Nov., *Wit* Catharina, Messina.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 6 Nov. Naar Londen of de Oostkust (Yarmouth om order) 22 sh. 8 d. en 10 pCt. per 10 qrs. Haver. Naar Amst. of de Zaan *f* 4 per last Gerst.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 31sten October tot en met den 6den November 1856 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 12 dochters; gehuwd 8 paren; overleden 9 ouden en 10 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 4 *Nov.* Tarwe: 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 440 a *f* 445; 161 ℔ dito dito *f* 450; 160 ℔ Bov. Ris *f* 415, *f* 420; 157 ℔ Bovenl. *f* 400.

AMSTERDAM, 5 *Nov.* Tarwe in een doen: 128 ℔ witb. Pools. *f* 485; 127 ℔ b. dito *f* 450; 128 ℔ o. dito *f* 490; 127 ℔ n. Gelders. *f* 375; 156 ℔ n. Bovenl. Ris *f* 375; 122 ℔ n. Vries. *f* 320. — Rogge iets hooger met goeden handel: 123 ℔ Pruis. *f* 270; 120 ℔ Amerik. *f* 266; 121 ℔ grove Zweeds. *f* 227; 119, 120 ℔ Holst. *f* 220, *f* 224; 118 ℔ Petersb. *f* 232; 118 ℔ Archangel *f* 234, *f* 235. — Gerst zonder handel. — Haver: 82 ℔ dikke *f* 135; 81 ℔ fijne *f* 135; 74 ℔ winter *f* 127.

Koolzaad op het najaar $1\frac{1}{2}$ p. vl. lager, op het voorjaar flaauw doch zonder handel: op 9 vat in Nov. 86 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk niet williger, op levering van den 1sten Dec. in den beginne williger, bleef flaauwer: op 6/w. *f* 57; vlieg. *f* 56 a *f* 55; Dec. *f* 53 a *f* 53,25 a *f* 52,75; Mei 1857 *f* 49 a *f* 48,50. — Lijnolie dadelijk flaauwer, op levering hooger betaald: op 6/w. *f* 55; vlieg. *f* 54 a *f* 53; Dec. *f* 46 a *f* 47,50 a *f* 47; voorjaar *f* 39,50 a *f* 39. — Hennepolie op 6/w. *f* 56,50; vlieg. *f* 55.

LONDEN, 3 *Nov.* Van inl. Tarwe was heden niet veel aangevoerd en daarenboven was het in slechte gesteldheid. Houders stonden op de prijzen van l.l. Maandag, welke koopers niet wilden toestaan, zoodat eene groote hoeveelheid bij het sluiten der markt onverkocht bleef. Ook de houders van vreemde wilden met geene verlaging genoegen nemen, ten gevolge waarvan daarin slechts weinig omging. — Puike Gerst prijshoudend. — Boonen en Erwten bedongen de volle prijzen van verleden week. — Haver lusteloos, nieuwe 6 p. a 1 sh. lager.

Van den 5den. Granen flaauw, prijzen nominaal.

VEEMARKTEN.

WINSCHOTEN, 3 *Nov.* Heden was alhier buitengewoon veel vee ter markt aangebragt en de handel daarin levendig. Melkkoeijen golden van *f* 80 tot *f* 160. Hokkelingen van *f* 40 tot *f* 85. Vaalmelkten van *f* 90 tot *f* 130. Vette koeijen van 21 tot 23 cent het halve Ned. pond. Biggen van *f* 10 tot *f* 22.

MENSINGEWEER, 5 *Nov.* Op de markt, heden alhier gehouden, was eene tamelijke hoeveelheid vee aangevoerd, doch de handel was niet groot, doordien er te hooge prijzen werden gevraagd; vroegmelkte koeijen van *f* 100 tot *f* 140; vaalmelkten van *f* 90 tot *f* 160; vetten van 21 tot 23 cent de 5 ons en enkelen nog hooger.

LONDEN, 3 *Nov.* De aanvoeren van hoornvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bestond uit: 1496 runderen, 441 kalveren en 4575 schapen. De handel in alle artikelen was traag en de prijzen over het algemeen een zweem lager.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 5 *November*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{7}{8}$, $62\frac{1}{16}$, 62; Dito Dito 3 pCt. $73\frac{5}{8}$, $73\frac{11}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $92\frac{7}{8}$, $93\frac{1}{8}$, $93\frac{1}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{8}$, $51\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{1}{4}$, $23\frac{3}{8}$, $23\frac{5}{16}$; Dito 3 pCt. $41\frac{1}{16}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $37\frac{3}{8}$, $37\frac{1}{8}$, $37\frac{1}{4}$; Coupons-Bewijzen $5\frac{1}{4}$, $5\frac{5}{16}$, $5\frac{5}{16}$; Amort. Schuld $6\frac{3}{16}$, $6\frac{1}{4}$, $6\frac{3}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $43\frac{7}{8}$, 44, $43\frac{15}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $102\frac{3}{8}$; Dito 1828 en 1829 5 pCt. $101\frac{5}{8}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 92; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{8}$, $93\frac{1}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $83\frac{1}{8}$, $83\frac{3}{8}$, $83\frac{5}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $82\frac{3}{8}$, $82\frac{1}{4}$; Dito te Hamburg 5 pCt. $93\frac{1}{4}$.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $72\frac{7}{8}$, $73\frac{1}{8}$, $73\frac{1}{8}$; Dito Nation. 5 pCt. $74\frac{1}{8}$, $74\frac{7}{16}$, $74\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{3}{4}$, $37\frac{13}{16}$, $37\frac{13}{16}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{3}{4}$, $37\frac{13}{16}$, $37\frac{13}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $82\frac{1}{4}$, $82\frac{5}{16}$; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 305; Mexik. $20\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Dito Onb. $20\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Gren. $21\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{8}$; Dito Onb. $21\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{11}{16}$; Dito Uitg. $6\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Venez. $33\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Dito Onb. $33\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Dito Uitg. $14\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $93\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$; Dito 6de Serie $94\frac{15}{16}$, 95, 95.

Onze binnenl. fondsen waren heden, bij geanimeerde affaire in de hoofdsoorten, tot verbeterde koersen zeer gewild. — De markt in vreemde effecten was insgelijks over het algemeen gunstig gestemd, bij vrij levendigen omzet, in Russ., Oostenr., Spaansche en Mexik.

Spaansche Cred. *f* 57, 54, $54\frac{1}{2}$; dito bij *Rothsch.* *f* 113, *f* 112; Sardinie *f* 73, *f* 62; Aand. Beijersche Spoorw. *f* $32\frac{1}{4}$; 7 pCts. Illinois Central $85\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleen. 5; Prolong. $5\frac{1}{4}$; Disc. 5 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 62; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{5}{16}$ a $\frac{3}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $37\frac{1}{4}$; Metall. 5 pCt. $73\frac{1}{8}$.

ADVERTENTIEN.

VERGADERING VAN

NEÊRLANDS HEIL,

tot VERKIEZING van een **KANDIDAAT** voor de **PROVINCIALE STATEN**, op MAANDAG den 10den November, des avonds te 8 uur, ten Huize van TEN HAVE, aan de Groote Markt.

VAN ITTERSUM,
Voorzitter.

Kiesvereeniging GRONDWET.

In de VERGADERING van eergisteren is met 15 van de 17 uitgebragte stemmen tot **KANDIDAAT** voor de betrekking van **LID** der **Provinciale Staten** gekozen de Heer

DERK VAN HOUTEN.

De aanwezige Leden: ALINGS, VAN ANKUM, M. BACKER, WIJCKERHELD BISDOM, v. CALCAR, BEEKHUIS DAMSTÉ, P. L. FOLMER, J. H. GEERTSEMA, Cz., J. G. HOLTHUIS, VAN KERCKHOFF, K. MESDAG, J. MEIJER, DE MONCHY, J. POST, A. R. SORMANI, B. D. H. TELLEGEN, H. A. WIJNNE.

*** GEWONE OPENLIJKE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der **MAATSCHAPPIJ tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 12den November 1856, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat. — Redevoering door den Heer A. T. REITSMA. — Bijdrage door den Heer Mr. A. MODDERMAN.

Degenen, welke Leden van het Departement verlangen te worden, of, Lid zijnde, zich van doorloopende Dames-Kaarten, à 25 Cts. de Kaart, voor de vijf gewone Openlijke Vergaderingen van 1856 en 1857 wenschen te voorzien, of wel Heeren Studenten der Hoogeschool, die den toegang tot die Vergaderingen tegen betaling van drie Gulden verlangen, of Dames-Kaarten mede à 25 Cts., kunnen zich daartoe aanmelden bij den Secretaris des Departements, R. J. SCHIERBEEK, bij wien mede Kaartjes voor Vreemdelingen en Leden van andere Departementen zijn te bekomen.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW

DE MARNE.

GEWONE VERGADERING op WOENSDAG den 12den November e.k.

J. P. MÜLLER, *Secretaris.*

*** Bij de ondergeteekenden is in DANK ontvangen, voor de **SCHOORSTEENVEGERS-LEERLINGEN** van J. W. BALLI, welke bij den **brand** ten Huize van hunnen Meester alles verloren hebben: van den Heer I. *f* 1, van Vrouw W. *f* 1, van den Heer T. W. *f* 1, van Mej. S. *f* 1, van den Heer N. N. *f* 1, van den Heer V. *f* 1, van H. H. *f* 2, van deszelfs 2 Zoontjes *f* 1 en van de Dienstbode *f* 0,50, van I. H. B. *f* 1, van N. N. *f* 1, van W. *f* 1, van N. N. *f* 2,50, van S. H. *f* 2,50, van N. N. *f* 0,50, van F. *f* 2, van N. N. *f* 2, van O. *f* 1, van N. N. *f* 1, van N. N. 3 Jassen, 2 Vesten en 1 Pantalon.

Dringend bevelen wij deze JONGELINGEN aan alle weldenkenden en medelijdenden aan.

GRONINGEN, 6 November 1856.

P. J. HEERES.
J. M. DE HOSSON.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

ROELF SCHURINGA SCHAANK
met
GRIETJE BOERMA.

GRONINGEN, 6 November 1856.

*** Getrouwd:

D. DE VRIES,
van *Dokkum*,
met
G. HELDER.

AALSUM, bij *Dokkum*, 6 November 1856.

FRENTROP, ZAALBERG, enz.

Bij Gebr. **VAN LANGENHUIJSEN**, te *'s Gravenhage*, is verschenen, en verkrijgbaar bij **R. G. J. SLADOOT**, te *Groningen*:

Christus Jezus, de éénige middelaar Gods en der menschen. — *Handhaving mijner leerrede* over 1 Tim. II: 5, tegen de beide Brieven van *J. C. ZAALBERG P.z.*, door *A. FRENTROP*, à 50 Cts.

Alsmede nog verkrijgbaar de onlangs uitgekomen Werken:

I. *A. FRENTROP*, **Christus Jezus, de éénige Middelaar Gods en der Menschen.** Leerrede over 1 Tim. II, 5, — *naar aanleiding van J. C. ZAALBERG'S Feestrede, gehouden den 31sten October* 1855, *ter gedachtenis der Kerkhervorming*, à 30 Cts.

II. ——— **De Katholieke Kerk ten onregte van afgoderij beschuldigd.** Aanteekeningen *op den Open Brief van Dr. CAPADOSE*, à 40 Cts.

III. *J. C. MURE, Dr. J. C. ZAALBERG'S* **Feestrede**, gehouden in den plegtigen Dankstond, ter gedachtenis der Kerkhervorming, wederlegd, à 50 Cts.

IV. *C. BROERE*, **terugkeer van Hugo de Groot tot het Katholiek geloof**, à *f* 2,50.

V. **De Roomsch-Katholijke Kerk en de Hervorming**, in brieven door eenen R.-K. Leek. Naar aanleiding der geschriften van Dr. *CAPADOSE*, *A. FRENTROP*, Prof. *I. C. H. MURE* en Dr. *J. C. ZAALBERG*. 1—7 brief. Ieder brief à 20 Cts.

VI. Graaf *CH. DE MONTALEMBERT*, **Pius IX en Lord Palmerston**, à 25 Cts.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Kinderwerkjes.

I. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **Nieuwe Fabelen**

en Versjes voor Kinderen. Met 21 plaatjes. Prijs *f* 0—90.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINKERS*, **Lust en Leerling:** Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 6 plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **De oude Koffer, of een Boek is een groote Schat.** Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld. Met 14 Plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

IV. *A. G. BRUINSES*, **Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments.** Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met 15 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

V. ——————— **Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments.** Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Rijmen voor de Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs *f* 0—80.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—60.

TAFEL

OF

Berekening der Huur of Rente

VAN

EIGENDOMMEN.

Prijs 50 Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt maar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

BUITENGEWONE VERGADERING

van Heeren DEELNEMERS in de MAATSCHAPPIJ **tot Onderlinge Verzekering van Zeeschepen tegen Verlies en Stranding**, gevestigd te *Groningen*, op MAANDAG den 10den dezer, des namiddags te 4 uur, bij TEN HAVE.

Deze Vergadering wordt belegd overeenkomstig art. 27 der Statuten.

J. H. WIJNNE, *Directeur.*

GROOTE NAJAARS-HOUTVEILING,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS,

op ZATURDAG den 8sten November 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij LAURVIG en FRIEDRIKSTADTSCHE MAATS- en OVERMAATS **BALKEN, GREENEN BALKEN**, aangevoerd van STETTIN, RIGA en andere Havens; alsmede van eene partij **JUFFERS, ELLINGS, KOLDERS, EIKEN STOLPEN, ENZ.**

NB. De JUFFERS in veiling zullen voetstoots worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

NAJAARS-HOUTVEILING te *Appingedam*,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS,

op ZATURDAG den 15den November 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van de Wedw. W. K. BOS, van eene groote partij MAATS- en OVERMAATS VUREN BALKEN, JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, EIKEN STOLPEN, ENZ., alsmede van eene partij STETTINER en DANTZ. GREENEN en VUREN BALKEN en GREENEN DEELEN.

Mr. S. HEIJNDERS, *Notaris.*

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In de laatste helft van de maand DECEMBER e.k., zal, na bekomene regterlijke autorisatie, publiek ter verkoop worden aangeboden: eene groote reijale **BEHUIZING** met fraaijen **TUIN** daarachter, staande en gelegen in de Oude Boteringestraat te *Groningen*, in eigendom toebehoorende aan de Erven W. C. VAN MESDAG.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op nader te bepalen tijd, zal, in den loop dezer MAAND of in den aanvang van de maand DECEMBER e.k., voor de Behuizing bewoond door den Heer GRANDIDIER, te *Groningen*, publiek worden verkocht: eene groote partij **MANUFACTUREN** en **MODEWAREN.**

De WINKELBEHUIZING is op aannemelijke Voorwaarden voor **één of meer jaren TE HUUR**; te bevragen bij

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

*** Mr. **B. HAITSEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe JACOB KLAASSENS, op DINGSDAG den 25sten November 1856, de avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR, HOF** en **TUIN**, met de VASTE BEKLEMMING van de daaronder behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 5 Bunders, 09 Roeden, staande en gelegen te *Ekamp*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 30—00.

II. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 47 Roeden, 10 Ellen LAND, in het *Hulzinga Meer* gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 20—00, en

III. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders en 50 Ellen LAND, mede aldaar gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 15—00.

De Verkoopcondities zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITSEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITSEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van J. W. SANDERS, op WOENSDAG den 26sten November 1856, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder A. J. RUIBING, te *Winschoten*, in openlijke Veiling te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van het daaronder behoorende KLEILAND en BOUWTE, te zamen groot 13 Bunders, 17 Roeden, staande en gelegen te *Winschoter Ooster-Hoeda*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 130—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van eene opstrekkende Heerd KLEILAND en BOUWTE, naast perceel 1 gelegen, groot 8 Bunders, 18 Roeden, 90 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 70—00; en

III. De VASTE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 Bunders, 36 Roeden, 80 Ellen LAND, in de Zuiderwupping te *Winschoten* gelegen, doende jaarlijks op November tot huur *f* 25—00.

De Verkoopcondities zullen acht dagen bevorens, ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten KANTORE van den Notaris

B. HAITSEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITSEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van R. FEIS en Vrouw, op DONDERDAG den 27sten November 1856, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder D. RANDA MULDER, te *Winschoten*, in openlijke Veiling te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, waarin onderscheidene VERTREKKEN en GERIJFELIJKHEDEN, tot velerhande Affaires geschikt, met daarbij behoorenden **TUIN**, waarin onderscheidene VRUCHTDRAGENDE BOOMEN; alles vrij en eigen, staande en gelegen aan de Binnenvenne te *Winschoten*.

Nadere informatiën ten KANTORE van den Notaris

B. HAITSEMA VIËTOR.

Te Huur, tegen Mei

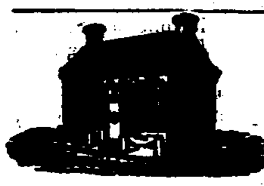

1857: Eene **WINKELBEHUIZING** in het midden van de Stad, geschikt voor velerhande Affaires. Te bevragen bij A. A. VAN DAM, in de Gelkingestraat.

De ondergeteekende berigt door deze aan hare geëerde Begunstigers, dat zij heeft ontvangen de NIEUWSTE MODELLEN van **DAMES WINTERHOEDEN**, alsmede **BLOEMEN** en **LINTEN**, waarmede zij zich vriendelijk bij hare Stad- en Landgenooten aanbeveelt.

A. BLEEKER.

Goed droog

BERKEN EN EIKEN KAGCHELHOUT,

de Vadem à Vier Gulden; alsmede **verplante EIKEN**- en **ESSCHEN TELLINGEN**, te bekomen op den Huize *Tilbory*, bij *Hoogezand*, of op aanvraag bij JAN VAN BRUGGEN, te *Foxhol*.

Let wel!

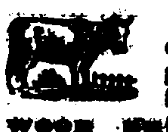

De Vleeschhouwer **I. D. SCHAAF**, in de Ebbingestraat, maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij gedurende den Slagttijd ruim voorzien is van **buitengewoon puik best vet, zwaar VEE**, 't welk vroegere jaren nog veel overtreft. Er zullen op ZATURDAG AVOND eenige **puike Beesten** worden geslagt, welke VRIJDAG op de Markt ter bezigtiging staan en ZONDAG aan den Balk. Hij zal trachten door solide behandeling zich de gunst waardig te maken.

Bij den Vleeschhouwer **J. S. VAN GRUNS**, achter Der-Akerk, zal MORGEN, ZATURDAG AVOND, worden geslagt: eene puik fijne, vette **JONGE KOE.** Verzoekt verder gunst en rekommandatie.

Bij den Vleeschhouwer **H. GOSSCHALK CINAASAPPEL**, op de Nieuwstad, zullen op MORGEN, ZATURDAG-AVOND, eenige **puik fijne vette, zware JONGE KOEIJEN** worden geslagt. Is de geheele Slagtmaand voorzien van puik fijn vet, zwaar **JONG VEE**; verzoekt vriendelijk gunst.

Iets bijzonders!

De Vleeschhouwer **E. J. SCHAAP**, in de Brugstraat, maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij dezen Herfst voorzien is van een **groot aantal buitengewoon beste ZWARE EN JONGE KOEIJEN.** Op HEDEN zullen er eenigen aan de Veemarkt ter bezigtiging worden gesteld, en op aanstaanden ZATURDAG-AVOND geslagt. Hij hoopt in dezen van vele bezigtigers vereerd te worden, en belooft, zoo als gewoonlijk, door eene prompte en nette bediening zich de gunst waardig te maken.

NB. Hij twijfelt geenszins, of ook zal aanstaanden ZONDAG zijn WINKEL **bezienswaardig** zijn, waarover een ieder voldaan zal zijn.

Vast Werk te bekomen voor een **KUIPERSKNECHT**, zijn WERK geheel of gedeeltelijk verstaande, te *Sappemeer* bij

H. KANSEN.

Brieven *franko.*

COCOS-ZEEP.

DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een' jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 cents.

Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.

De goede echte soort, die in onderstaande Dépôts altijd voorhanden te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door zuivere, doorschijnende kleur, vaste bewerking, minder scherpte, en vettigheid.

De NAGEMAAKTE **COCOSZEEP** kost in het Verkoophuis maar 10 c. De Consumenten zullen zich echter op het eerste gezigt overtuigen, dat de echte voor 15 c. voordeeliger is in alle opzigten.

Brabänder's Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het doosje.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. H. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS, M. GAASBEEK, J. F. OTTE, C. COPINGA en FELDBRUGGE en Co.; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE; *Sappemeer*, Wedawe S. SCHELTENS; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN en W. VERMAAK, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

*** **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, heeft verzonden:

UW HUISBOEK.

DOOR

HEINRICH ZSCHOKKE.

Naar het Hoogduitsch door H. DE MAN, Pz.

Vierde, herziene druk.

VOLKS-UITGAVE. PRIJS *f* 1,50.

In één deel (600 pagina's) kompleet; gebonden in keurig linnen band.

UW HUISBOEK is in ons Vaderland te genoeg bekend om er hier eenige aanbeveling bij te voegen. — In betrekkelijk korten tijd zijn **vijftien duizend Exemplaren** verkocht. Een ieder, onverschillig van welken rang of stand ook, kan zich deze KEUR uit de „*Stunden der Andacht*," bijna om niet, aanschaffen.

*** Bij **ALLART & VAN DER MADE**, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen:

HET

HERMANNSBURGER ZENDINGSBLAD.

Met Voorwoord van LUDW. C. LENTZ,

Evang. Luth. Predikant te Amsterdam.

De Eerste Aflevering is den 31sten October verzonden, en bij alle Boekhandelaren ter bezigtiging.

Primo Januarij 1857 zal hetzelve geregeld verschijnen; de prijs is slechts 10 Cents per vel druks gesteld.

Maandelijks verschijnen twee of drie vellen druks, naar gelang de berigten bevatten.

In een hoek van *Duitschland*, in de wegens hare woestheid beruchte Lunenburgsche Heide, ligt het Dorp *Hermannsburg*. Daar is sedert eenige jaren als Herder en Leeraar werkzaam Predikant HARMS, een man, door den Heer der Kerk met uitstekende gaven toegerust, zijn ambt waarnemende, welke in dan nieuweren tijd voorbeeldeloos mag genoemd worden, en wel door daden ter eere des Heeren en tot uitbreiding Zijns rijks. In die Gemeente openbaart zich een krachtdadig geestelijk leven, en wel op het gebied der Zendingszaak, die met kinderlijke belangstelling over de bekeering der Heidenen en de vreugde door het Woord Gods ontvangene genade inéénvloeit.

Spoedig ontstond er in zeer vele jonge lieden de wensch, aan het uitbreiden des Evangelie's, niet door gaven en voorbidding, maar persoonlijk te mogen arbeiden, en de aanvraag was zoo groot, dat de Eerwaarde Man zich gedrongen gevoelde den Heer te bidden hem een' weg te banen, waar menschenoogen nog geenen zagen.

En de Heer verhoorde zijn smeeken, en binnen weinige jaren stond op dat nederige plekje gronds een Gedenkteeken, dat ons verkwikt doet uitroepen:

Onze God doet groote dingen;
Wij dus zingen
Van genade, trouw en magt.

Zelfs in onbewoonde streken
Vloeijen beken,
Lichten sterren door den nacht.

In het jaar 1849 werd dit gesticht geopend met 12 kweekelingen, die thans met den meesten zegen in *Afrika* werkzaam zijn.

Opmerkelijk is het, dat 's Heeren leiding hem juist bepaalde tot *die* streken, waar onze landgenooten wonen; daarom zijn de berigten, die van daar tot ons komen, dubbel belangrijk te achten.

Een eigen schip, *Candace* geheeten, ligtte het anker op den 28sten October 1853, beneden *Hamburg*, om de Zendelingen naar de plaats hunner bestemming te voeren.

Hoe het nu met die Broederen gesteld is, wat de vruchten van hunnen arbeid zijn, gewenschte Lezer! dit zult gij in de uit te geven hoogstbelangrijke berigten ontwaren.

Wie onzer *kan*, ja *mag* zulks onverschillig zijn? Welnu, de gelegenheid wordt u aangeboden; beschaam onze verwachting niet.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

October en November 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
26	774,25	773,30	773,14	8,2	10,2	8,7	0,87	0,77	0,87	Z.Z.W.	Z.W.	Z.W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
27	773,26	772,18	[illegible]	[illegible]	10,2	7,3	0,94	0,80	0,93	Z.W.t.W.	Z.W.t.W.	Z.W.t.W.	„	wein. bew.	helder.
[illegible]	772,41	771,61	771,28	7,0	11,2	8,4	0,93	0,86	0,95	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	„	betrokken.	„
[illegible]	769,76	768,91	769,98	5,7	10,5	7,0	0,93	0,81	0,89	Z.O.	O.Z.O.	Z.Z.O.	helder.	helder.	„
30	769,39	768,92	769,20	2,7	10,6	6,3	0,94	0,81	0,92	Z.	Z.t.W.	„	bewolkt.	„	„
31	769,39	769,22	770,47	1,7	9,8	4,1	0,88	0,89	0,96	Z.O.t.Z.	Z.O.t.Z.	„	helder.	„	„
1	772,07	771,92	772,40	2,0	9,4	6,2	0,86	0,77	0,90	Z.Z.O.	W.Z.W.	„	„	„	„

Gem. over de maand October

768,47 — 11.2 — 0,81

Regen
6,2 streepen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.